

2015. gada 9. februāris

Nr. 3/15

Par Latvijas Autoceļu sakārtošanu

Biedrība “Latvijas Ceļu būvētājs” (LCB) pateicas Saeimas frakcijai „Vienotība” par saņemto 2015. gada 19. janvāra atbildi LCB (Nr. 511.8/2-4-12/15) un augstu vērtē tajā uzsvērto optimismu par 2015. gada ceļu finansējumu. Diemžēl mūsu analīze neapstiprina, ka Jūsu vadītās frakcijas optimisms par stāvokli uz ceļiem būtu pamatots.

Arī Jūsu minētais budžeta programmas „Valsts autoceļu fonds” palielinājums par 27,1 miljonu EUR nav valdības vēlmes beidzot sakārtot ceļus izpausme. Pats par sevi šis palielinājums neko neatrisina, un pēc būtības tā ir vienīgi pakļaušanās Eiropas Savienības (ES) normatīvajam reglamentējumam, kas strikti nosaka jaunā nodokļa - Autoceļu lietošanas nodevas – ieņēmumus drīkst izlietot tikai ceļiem!

Atbildīgi izvērtējot ceļu nozarei 2015. gadā pieejamo visu veidu finansējumu, ir jāsecina, ka ar esošajiem resursiem arī 2015. budžeta gadā ceļu sabrukums turpināsies, iespējams, tā tempa nedaudz samazināsies.

Biedrība „Latvijas Ceļu būvētājs”, neraugoties uz arī tai piemītošo optimismu, tomēr vēlas Jums norādīt uz šādām sakarībām:

Kopš Autoceļu fonda likvidēšanas 2004. gadā nodokļu skaits, kurus maksā autoceļu lietotāji, ir pieaudzis no 2 līdz 7 nodokļiem, bet šajos nodokļos samaksātās naudas apjoms 2014. gadā sasniedza 476 591 000 miljonus EUR iepretim 201 390 000 miljoniem EUR 2003. gadā, taču uz ceļiem ”nonāk” tikai ap 23-24 % no šīs naudas.

Tā rezultātā ceļi, kas kā inženiertehniskas būves prasa regulāru atjaunošanu un uzturēšanu, slīgst neveikto, uzkrāto darbu deficītā un ir izaudzis līdz 3,745 miljardiem EUR 2014. gadā. No tikai uz valsts ceļiem esošajiem 943 tiltiem 531 tilts ir sliktā vai ļoti sliktā stāvoklī. No 1043 tiltiem uz pašvaldību ceļiem (LPS dati), teicamā tehniskā stāvoklī ir tikai ap 200 tiltu.

Uzskatām - ja 62 % valsts pārziņā esošo ceļu jau vairāk nekā 18 gadus nav „piedzīvojuši” nekādus darbus uz tiem, ja 48,7% pašvaldību ceļu ir sliktā vai ļoti sliktā stāvoklī, ja ceļu sabrukuma

procesī norit ātrāk nekā to atjaunošana, tad ir nepieciešama aktīva rīcība, lai šos procesus „pārslēgtu attīstības virzienā”.

LCB konstatē, ka ceļu jomā jau ilgāku laiku notiek manipulācijas ar plānošanas dokumentiem un likumdošanu. Valdībā un Saeimā tiek pieņemti plāni (Nacionālās attīstības plāns (NAP), Transporta attīstības pamatnostādnes (TAP)), likumos (Likums par Autoceļiem) tiek noteikts finansējuma apjoms autoceļu uzturēšanai, šie dokumenti tiek iesniegti ES finansējuma saņemšanai 2014.-2020. gadu plānošanas periodam, tie tiek popularizēti sabiedrībā, „aizmirstot” piebilst, ka neviens no tiem ceļu sadaļā netiek pildīts, ka tam nepieciešams finansējums. Nosakot ikgadējās budžeta prioritātes, tas tiek vienkārši aizmirsts.

Diemžēl iepriekš minētais norāda uz ilgtermiņa risinājumu neesamību attiecībā uz valstiski svarīgas infrastruktūras - ceļu sakārtošanu. Jāpiebilst, ka šīs „tuvredzības” dēļ valsts tautsaimniecība ik gadus, autobraucējiem pārvietojoties pa sliktiem ceļiem, zaudē 844 miljonus EUR, šo iemeslu dēļ iet bojā arī cilvēki. Tā tikai 2014. gadā vien valsts uz ceļiem ir zaudējusi 211 cilvēku dzīvības, kas pēc CSDD aprēķiniem ir 106,555 miljoni EUR.

Šāda „tuvredzība” ietekmē arī Latvijas vietu Globālās konkurētspējas indeksa ziņojumā. Pēdējā gada laikā, lai gan citi Latvijas indeksa rādītāji aug, Infrastruktūrā mūsu valsts rādītājā „Ceļu kvalitāte” atkal ir noslīdējusi no 99. uz 108. vietu.

Redzot notiekošo, mēs, LCB, kopā ar Latvijas Pašvaldību savienību, Latvijas Motokluba asociāciju un Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociāciju esam ierosinājuši spert pirmo soli situācijas normalizēšanai - atjaunot Autoceļu fondu - un iesnieguši priekšlikumu noteikt skaidru un prognozējamu finansējuma apjomu ceļu uzturēšanai un remontiem likumā „Par Autoceļiem” 12.(4) pantā. Šis priekšlikums pilnībā atbilst Jūsu partijas priekšvēlēšanu solījumiem un Vienošanās dokumentam, kuru 2014.g. 5. septembrī kopīgi parakstījām.

Diemžēl Jūsu parakstītajā atbildes vēstulē Nr. 511.8/2-4-12/15 par šīm partijas saistībām un tālāko rīcību nav nekādu indikāciju, tāpēc esam pateicīgi par iespēju tikties 16. februārī, kur vēlamies sadzirdēt Jūsu viedokli par augšminēto situāciju un veidu, kā Valstī tiks nodrošināts prognozējams finansējums Autoceļu sakārtošanas programmai, TAP un NAP rezultatīvai realizācijai, ja priekšlikumi likuma „Par Autoceļiem” grozījumiem netiek respektēti.

Ar cieņu,

Biedrības „Latvijas Ceļu būvētājs”
valdes priekšsēdētājs

Andris Bērziņš